

א) ואודות אי נריכים השומעים לעמוד בהתקיעות
שמוקעין בחודש אלול. בפשטות לא נריכין לעמוד
לאפילו בר"ה מותר לישב בתקיעות שלפני שמו"ע
דמש"ה איקרי הני תקיעות מוקיעות דמיושב אלל
שנהגו לעמוד, א"כ הני תקיעות דמוקעין בחודש
אלול אפשר לישב, אלל נהגו העם לעמוד ואולי כיון
דמוקעין אחר עלינו וצטלינו עומדים.

24

שאלה: בתקיעות השופר של חודש אלול האם יש להקפיד לעמוד.

26

ושמ"ע אם כן מדוע אין מברכין על תקיעת שופר
בחודש אלול שכתב הר"ש בסוף מסכת ר"ה שהוא תקנה
להתעוררות התשובה וא"כ שיברכו על מנתג זה. ונ"ל דשאני
הבא שזה רק הכנה כדי להתעורר בתשובה ואם נתעורר ע"י
דבר אחר אולי אין צריך לתקוע א"כ בדבר כזה שרק הכנה
למצוה ועצם העשיה אין בו מצוה יתכן דצל זה אין לברך.
מברכים. וידידי הרה"ג ר' שמואל הירשמן שליט"א כתב
לי בזה וז"ל: הגה לא על כל מנהג מברכים ע"י סוכה מ"ג
מ"ד ע"ב דאין מברכין על חביטת ערבה בהו"ר דמנביאים
הנהיגו בן זלא בתורת תקנה ולא שייך לומר וציתו. ה"ה
בתקיעת שופר של חודש אלול דחז"ל התקינו אבל לא
בתורת תקנה ובמילא אין לברך. וע"י מ"ב סג' תרס"ד סג"ב

אם הקהל עומדים בסוף התפילה וליכא שם מי שיכול לתקוע זולת אחד
שעומד באמצע ברכות ק"ש, יש לו לתקוע בשבילם ואין בזה משום הפסקה
אבל אם עומד באמצע שמונה עשרה אין לו להפסיק ולתקוע בשבילם
אלא אם כן מפריע לו בתפילתו שאין להם מי שיתקע בשבילם, שאז מותר
אמר מו"ר שליט"א דברוך כלל אם הוא באמצע שמו"ע כשגמר הצבור תפלתם ואין להם
בעל תוקע והם מחפשים מי שיכול לתקוע בשבילם, ה"ז מטרידו ומסלקת ממנו את יכולת
הכוונה בתפלה, ובכה"ג ודאי מותר לו לעצור באמצע תפלתו ולתקוע בשבילם והוי כמו צורך
התפלה עצמה, דוגמת מ"ש הפוסקים (שע"ת סי' קד סק"א ומ"ב סט, וע' ערוה"ש סי' קד סק"ד שחולק)

25

נשים אין מהדרות לשמוע תקיעת שופר בחודש אלול

יט) פשוט, דהוי מנהג שהזמן גרמא וגם לפי הטעם שכתב בפד"א אינו
שייך בנשים דהם לא טעו אחר העגל וגם בר"ה גופא אין חיוב על הנשים

27

מנהג ליטא לתקוע את התקיעות שמוקעים בחודש
אלול לאחר התפלה, לאחר אמירת לדוד
מזמור, ולא כמנהג העולם שתוקעים קודם אמירת
לדוד מזמור, ול"ב.

וביאור מנהגם הוא ע"פ הרמ"א (סי' תקפ"ח)
שכתב מו"ח ואילך מתחילין לתקוע אחר
התפלה שחרית, ומזמור דהתקיעות הם אחר התפלה
ולא בתוך קדר התפלה, והטעם דאין שום שייכות
צין התקיעות לקדר התפילה, כי התקיעה היא הכרזה
ותוכחה לעם בשעה שיונאים מציה"כ לשון
בתשובה, דהם זכר לתקיעות שתקעו בשעה שעלה
משרע"ה שנית להר סיני כדי שלא יעזדו ע"ז, ה"נ
תקיעות אלו הם לעורר לתשובה ואין להם שייכות
כלל לקדר התפילה, ולכן תוקעים לאחר גמר כל
התפילה. וזהו יש לבאר הא דמנהג שהתקיעות